

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D. v právní věci žalobkyně: **ENERGY Ústí nad Labem, a.s.**, IČ 25540971, se sídlem Žukovova 100/27, Ústí nad Labem, zast. JUDr. Mgr. Tomášem Sequensem, advokátem, se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 9. 2025, č. j. MZP/2025/290/788, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2026, č. j. 10 A 179/2025-92, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek vůči rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2026, č. j. 10 A 179/2025-92, a rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 9. 2025, č. j. MZP/2025/290/788.
- II. Žalobkyni **se u k l á d á** povinnost zaplatit **do 3 dnů** od právní moci tohoto usnesení soudní poplatek ve výši **1.000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 5. 2025, č. j. MZP/2025/810/928, uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 20 odst. 1 zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění účinném do 31. 12. 2024 (dále jen „zákon o podmínkách obchodování s povolenkami“), a podle § 20 odst. 2 téhož zákona jí uložil pokutu ve výši 324.873.839,68 Kč. Ministr životního prostředí rozhodnutím ze dne 29. 9. 2025, č. j. MZP/2025/290/788, rozklad žalobkyně zamítl a rozhodnutí žalovaného potvrdil. Žalobu podanou proti rozhodnutí ministra životního prostředí Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 3. 2026, č. j. 10 A 179/2025-92, zamítl jako nedůvodnou.

[2] Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, se kterou spojila návrh na přiznání odkladného účinku. Odkázala přitom na to, že se přiznání

odkladného účinku domohla již čtyřikrát před městským soudem a třikrát před Nejvyšším správním soudem, a to ve skutkově i právně obdobných věcech. Oproti těmto věcem nedošlo k žádné podstatné změně skutkových okolností, a nadále jsou tak naplněny materiální předpoklady pro přiznání odkladného účinku i v nyní řešené věci.

[3] Ohledně vzniku újmy stěžovatelka uvedla, že v případě okamžitého výkonu povinnosti uhradit jen část pokuty by byla nucena okamžitě ukončit svou činnost. To by znamenalo nevratné odepření práva na soudní ochranu, neboť následné konstatování nezákonnosti napadených rozhodnutí pro ni nebude mít žádný význam. Stěžovatelka je totiž v nepříznivé finanční situaci, když v minulých účetních obdobích skončila ve ztrátě, v účetním období roku 2024 ztráta činila 159.938.000 Kč a v současnosti narůstá. Navíc čelí exekuci dvou dlužných částek v souhrnné výši 546.436.196,48 Kč. Podařilo se jí dosáhnout odkladu exekuce a schválení splátkového kalendáře, v jehož rámci bude část úhrad realizována prodejem jejího majetku. Pokud by Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal, byla by uložena pokuta vykonatelná a stěžovatelka by přestala splňovat podmínky povolení rozložení úhrady dlužné částky na splátky. Újma by navíc nevznikla jen jí, ale především jejím odběratelům. Tato obava je o to naléhavější, že nyní probíhá topná sezóna. Dále byla stěžovatelce uložena pokuta ve výši 131.405.486,77 Kč, jejíž vykonatelnost byla odložena na základě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 12. 2025, č. j. 2 As 274/2025-73.

[4] K podmínce existence nepoměrně větší újmy stěžovatelka uvedla, že v případě vymáhání pokuty neexistují další osoby, kterým by hrozila vniknout újma. Újma hrozící stěžovatelce by pro ni přitom byla natolik citelná, že by ji fakticky nevratně vyřadila z jakýchkoliv podnikatelských aktivit.

[5] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle stěžovatelky nemůže být v rozporu s veřejným zájmem. Zájem na výběru pokut totiž nelze považovat za důležitý veřejný zájem. Bude-li napadené rozhodnutí shledáno zákonným, bude uložena pokuta nadále vymahatelná. Odklad platby nezpůsobí, že by pokuta nebyla zaplacená vůbec. Stěžovatelka rozsáhle odkázala na judikaturu správních soudů a odbornou literaturu. Pokud by Nejvyšší správní soud s těmito závěry nesouhlasil, stěžovatelka připomněla judikaturu, podle které v případě kolize základního práva žalobce s veřejným zájmem je nutné vážit za užití testu proporcionality intenzitu hrozícího zásahu do tohoto základního práva s intenzitou narušení veřejného zájmu. Podle stěžovatelky by přitom nepřiznání odkladného účinku představovalo neproporcionálně citelnější zásah do jejího práva na podnikání, vlastnictví, resp. do jejího práva na soudní ochranu, i do práv odběratelů, kterými jsou především spotřebitelé.

[6] Stěžovatelka připomněla své úspěšné návrhy na přiznání odkladného účinku a zdůraznila, že z principu předvídatelnosti rozhodování vyplývá, že účastníci právních vztahů mohou legitimně očekávat, že státní orgány budou ve skutkově a právně srovnatelných případech rozhodovat v zásadě stejně. Trvají-li srovnatelné skutkové okolnosti, soudy by měly následovat svá dřívější rozhodnutí, resp. z nich vycházet. Stěžovatelka přitom s

pokračování

odkazem na judikaturu uvedla, že pro úspěch ve věci postačí, odkáže-li na již existující rozhodnutí ve skutkově i právně obdobné věci.

[7] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že neshledává důvody vyžadující přiznání odkladného účinku, a poukazuje na to, že v obdobných věcech nakonec byla potvrzena rozhodnutí ministra životního prostředí. V souvislosti s tvrzenou újmou žalovaný uvedl, že stěžovatelka by se jí vyhnula především plněním povinností vyplývajících ze zákona. Možné dopady sankce jsou však jen důsledkem spáchaného přestupku. Žalovaný neshledává důvodnou ani argumentaci týkající se načasování vymáhání sankce v topné sezóně. Stěžovatelka totiž není jedinou osobou, která může zajistit dodávky energie. Nelze také přistoupit na výklad, který by fakticky umožňoval vymáhat sankce pouze mimo topnou sezónu, a to zejména není-li prokázán bezprostřední a nevyhnutelný závažný efekt vymáhání sankce na třetí osoby, například odběratele tepla.

[8] Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti byl podán osobou k tomu oprávněnou. Přistoupil proto k jeho věcnému posouzení podle § 73 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Podle § 107 s. ř. s., *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[10] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[11] Z těchto ustanovení vyplývá, že odkladný účinek lze na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři podmínky: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně. Povinnost tvrdit a osvědčit hrozbu újmy tíží stěžovatele (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, čj. 2 As 218/2015-50, bod 5). Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011-74, bod 9), přičemž stěžovatelem tvrzená a prokazovaná újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, čj. 9 Afs 275/2017-20, bod 10).

[12] Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy. Je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí.

[13] Nejvyšší správní soud předeseílá, že již v minulosti přiznal odkladný účinek třem kasačním stížnostem stěžovatelky (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2024, č. j. 1 As 279/2024-77, ze dne 7. 1. 2025, č. j. 1 As 313/2024-97, a ze dne 30. 12. 2025, č. j. 2 As 274/2025-73). Stěžovatelka jimi brojila proti třem rozsudkům, jimiž městský soud aproboval rozhodnutí žalovaného týkající se skutkově srovnatelných situací, tj. přezkumu správních rozhodnutí, jimiž byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání přestupků podle § 20 odst. 1 zákona o podmínkách obchodování s povolenkami. Ostatně, stěžovatelka čelí exekuci právě pro neuhrazení pokut uložených těmito rozhodnutími. Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od závěrů vyslovených v usneseních č. j. 1 As 279/2024-77, č. j. 1 As 313/2024-97 a č. j. 2 As 274/2025-73 odchýlit. Naopak, odůvodnění tohoto usnesení z nich v podstatné části vychází.

[14] Stěžovatelka tvrdí konkrétním a individualizovaným způsobem, že výkon rozhodnutí, kterým jí byla uložena pokuta ve výši 324.873.839,68 Kč, by pro ni znamenal citelnou a reálnou újmu. Stěžovatelka označila za újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. hrozbu ukončení své činnosti z důvodu likvidační výše pokuty a zastavení dodávky svým odběratelům. Osvědčila, že se nachází v nepříznivé hospodářské situaci, která se v čase zhoršuje. V minulých účetních obdobích byla ve ztrátě, v roce 2024 dosahovala ztráta výše 159.938.000 Kč, nyní navíc stěžovatelka čelí exekuci. Stěžovatelka tedy osvědčila, že jí hrozí závažná a reálná újma. Příjmy stěžovatelky zjevně nepostačují k uhrazení pokuty. Ta pro stěžovatelku představuje s ohledem na její stávající majetkové poměry velmi citelný zásah do majetkové sféry a nutnost její okamžité úhrady by mohla mít na ni závažný dopad.

[15] Nejvyšší správní soud ani neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší než újma hrozící stěžovateli. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k vymáhání pokuty. Nic ovšem nenasvědčuje tomu, že by tato újma měla být (nepoměrně) vyšší než ta osvědčená stěžovatelkou.

[16] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k tomu, že stěžovatelka po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost splnit, avšak bude k tomu povinna v případě neúspěchu kasační stížnosti. Veřejný zájem na výběru uložené pokuty je tedy pouze dočasně odložen, a nikoliv principiálně znemožněn (byť jistě existuje riziko, v čase podle všeho narůstající, nedobytnosti pokuty kvůli zhoršující se ekonomické situaci stěžovatelky). Lze proto uzavřít, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[17] Ze shora uvedeného vyplývá, že v posuzované věci byly splněny všechny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyžadované v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky kasační stížnosti napadeného rozsudku i žalobou napadeného rozhodnutí ministra životního prostředí.

[18] Soud připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly

pokračování

důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 s. ř. s.). Z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[19] Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1.000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Povinnost zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; usnesení rozšířeného senátu NSS z 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, č. 4616/2024 Sb. NSS, bod 21 a násl.]. Poplatek je v takovém případě splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena (§ 7 odst. 1 tohoto zákona).

[20] Soudní poplatek je třeba zaplatit bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol, který byl přidělen pro identifikaci platby, je: **1040406426**.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Nebude-li soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve stanovené lhůtě zaplacen, bude **vymáhán** celní správou.

V Brně dne 23. dubna 2026

JUDr. Jiří Palla
předseda senát

